

Ustvarjanje kulture mirnega sobivanja: forum o (ne)nasilju

Brdo pri Kranju, 15. maj 2024

#Predsedničinform #mirnosobivanje #NEnasilju #varnost

Nataša Pirc Musar

predsednica Republike Slovenije

Luka Mesec

podpredsednik vlade in minister za delo, družino, socialne zadeve
in enake možnosti Republike Slovenije

Simon Maljevac

minister za solidarno prihodnost Republike Slovenije

dr. Darjo Felda

minister za vzgojo in izobraževanje Republike Slovenije

Helga Dobrin

državna sekretarka

Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije

mag. Andreja Kokalj

državna sekretarka

Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije

Marjan Pintar

državni sekretar

Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije

mag. Tatjana Bobnar in Biserka Marolt Meden

Urad predsednice Republike Slovenije

dr. Aleš Bučar Ručman

izredni profesor na Fakulteti za varnostne vede Univerze v Mariboru

PREDSEDNIČIN FORUM

mag. Tatjana Bobnar

svetovalka predsednice Republike Slovenije za človekovo varnost

moderatorica 1. panela

1. PANEL

Kultura, družba in (ne)nasilje:
ključna spoznanja za uspešno soočanje in preprečevanje nasilja

#Predsedničinform #mirnosobivanje #NEnasilju #varnost

dr. Dan Podjed

Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Dan Podjed: Vzgoja za mir

Tehnologije, ki so zaznamovale generacije

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Dan Podjed: Vzgoja za mir

47 % staršev meni, da je njihov otrok zasvojen s telefonom.

67 % učiteljev opaža, da učence telefoni motijo pri pouku.

41 % najstnikov se počuti preobremenjenih zaradi potisnih sporočil.

52 % najstnikov pravi, da pogosto sedijo tiho v družbi prijateljev in gledajo v telefone.

87 % ljudi pravi, da pogledajo na telefon v uri pred spanjem in po prebujanju.

69 % ljudi pravi, da pogledajo na telefon v prvih 5 minutah po prebujanju.

V povprečju porabijo ljudje **5 let in 4 mesece življenja** na omrežjih.

Vir: 44 Smartphone Addiction Statistics (2024).

Ustvarjeno s ChatGPT Image Generator.

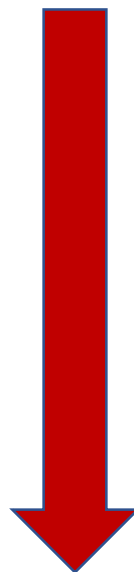

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Dan Podjed: Vzgoja za mir

KAJ SE DOGAJA Z MLADIMI?

KAJ SE DOGAJA Z LJUDMI?

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Dan Podjed: Vzgoja za mir

NOVO STANJE SVETA

KRIZA + IZOLACIJA = KRIZOLACIJA

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Dan Podjed: Vzgoja za mir

1. Vzgojo za mir postavimo v središče vzgojnih in učnih programov.

V času vzpona umetne inteligence se je nujno spomniti, da k miru prispevajo človekove lastnosti, ki presegajo inteligentnost, na primer sočutje, solidarnost in strpnost.

2. Zakon o omejitvi uporabe pametnih telefonov v vzgojno-izobraževalnih ustanovah. Otroci in njihovi učitelji ter vzgojitelji si med šolanjem in odmori zaslužijo svobodo in mir.

3. Mir potrebujejo tudi odrasli. Zaradi naprav, ki kalijo pozornost, je možnosti za zbrano delo vse manj, odklop pa postaja vse bolj utopičen.

dr. Tristan Rigler

Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Skrite oblike nasilja

dr. Tristan Rigler
specialist klinične psihologije
stalni sodni izvedenec

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

zloraba pomoči v pravnih postopkih

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

nasilje nad strokovnjaki
razpršena odgovornost

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

psihoterapija kot čudežno zdravilo

Helga Dobrin

Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Delovna skupina vlade za preučitev stanja učinkovitosti obravnave primerov vseh vrst nasilja

Delovna skupina vlade za preučitev stanja učinkovitosti obravnave primerov vseh vrst nasilja

(nasilje v družini, femicid, spolne zlorabe žensk in otrok, medvrstniško nasilje)

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Delovna skupina vlade za preučitev stanja učinkovitosti obravnave primerov vseh vrst nasilja

- **Ustanovljena** s Sklepom o ustanovitvi Delovne skupine vlade za preučitev stanja učinkovitosti obravnave primerov vseh vrst nasilja (nasilje v družini, femicid, spolne zlorabe žensk in otrok, medvrstniško nasilje) z **dne 4. 5. 2023**

Delovna skupina vlade za preučitev stanja učinkovitosti obravnave primerov vseh vrst nasilja

Delovno skupino sestavljajo predstavniki naslednjih resorjev:

- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Policija,
- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za digitalno preobrazbo,

sodelujeta pa tudi:

- Mirjam Kline, vrhovna državna tožilka, Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije in
 - Katja Zabukovec Kerin, Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij (CNVOS).
-

Delovna skupina vlade za preučitev stanja učinkovitosti obravnave primerov vseh vrst nasilja

Naloge delovne skupine:

1. identifikacija ukrepov za zagotovitev učinkovitega in usklajenega delovanja policije in drugih pristojnih institucij pri obravnavi konkretnih primerov nasilja,
 2. priprava izhodišč za morebitne spremembe in dopolnitve normativnih podlag na področju prekrškovnega in kazenskega materialnega in procesnega prava,
 3. identifikacija novih oblik nasilja, povezanih s priseljevanjem, in s tem povezanih izzivov pri obravnavi nasilja,
 4. krepitev zaupanja v državne institucije in spodbujanje k prijavi nasilja,
 5. priprava izhodišč za posodobitev izobraževanj in usposabljanj kandidatov za policiste, aktivnih policistov in drugih deležnikov, ki sodelujejo v procesu obravnave primerov nasilja.
-

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Delovna skupina vlade za preučitev stanja učinkovitosti obravnave primerov vseh vrst nasilja

- Šest sklicanih sej (od 4. 5. 2023 do 15. 5. 2024), ki so potekale v prostorih Ministrstva za notranje zadeve
 - Naloge opravi najpozneje **do 31. decembra 2024**
 - Delovati preneha po izpolnitvi nalog ali po preteku roka in o tem **poroča Vladi Republike Slovenije**
-

dr. Vesna Leskošek

Fakulteta za socialno delo Univerze v Ljubljani

- Centri za socialno delo so javne službe, s katerimi država zagotavlja ljudem pomoč in podporo v socialnih stiskah in imajo javna pooblastila za ukrepanje, ki izhajajo iz Zakona o preprečevanju nasilja v družini, Družinskega zakonika in drugih zakonov in dokumentov.
- Istanbulska konvencija ima velik pomen za delovanje centrov za socialno delo:
 - Nasilje nad ženskami in deklicami opredeli tudi kot obliko diskriminacije in določi odgovornost držav, da se odločno spopadejo s tem problemom in vsem žrtvam nasilja zagotovijo življenje brez nasilja
 - Državi naloži obveznost, da morajo biti pravice žrtve v središču vseh ukrepov, da se morajo vse organizacije povezovati in sodelovati. V to naj se vključujejo tudi nevladne organizacije.
 - Državi nalaga obvezo, da mora vse, ki so vključeni v obravnavo nasilja, izobraziti o nasilju, o enakosti spolov, o potrebah in pravicah žrtev in tudi preprečevati ogroženost tistih, ki delajo na področju nasilja.
 - Določa, da je potrebno nasilje upoštevati v vseh postopkih, ne le pred kazenskimi sodišči, temveč v postopkih razveze in odločanja o varstvu in vzgoji otrok ter o stikih,
 - Določa, da je potrebno upoštevati v vseh postopkih, da so otroci žrtve nasilja tudi, če so priče nasilju in jih je potrebno obravnavati v skladu s to izkušnjo nasilja.
 - Istanbulska konvencija določa prepoved uporabe alternativnih postopkov reševanja sporov kot so, na primer, mediacija, poravnava ali sprava.
 - Pogodbenice morajo tudi zagotoviti, da ukrepi, sprejeti na podlagi IV poglavja Istanbulske konvencije temeljijo na razumevanju družbene konstrukcije spolov pri nasilju nad ženskami in nasilju v družini

Ovire pri uveljavljanju Istanbulske konvencije v delovanju CSD

- Organizacijske

- Kronične kadrovske težave. Centri za socialno delo so bili dolgo let na obrobju pozornosti pristojnih državnih institucij. Kadrovska stiska je akutna, na nekaterih centrih za socialno delo nimajo niti ene osebe, ki bi za polni delovni čas delovala le na področju nasilja.
 - Neprimerna organizacija dela, na primer, prevelika generičnost.
 - Parcialna obravnava, necelostni pristop k težavam, na primer, obravnava istih posameznikov na različnih oddelkih. Tu je težava predvsem nepovezanost obravnav.
 - Nedelujoči medinstitucionalni in meddisciplinarni timi v nekaterih okoljih, ki so, navsezadnje, obvezni za vse vključene institucije.
-

- **Strokovne:**

- Neupoštevanje nasilja, ko gre za postopke izven kazenskih zadev, na primer pri razvezah, obravnavi vedenjskih težav otrok in drugje,
 - Prepričanje, da je kompetenca CSD reducirana na zaščito otrok, ne pa toliko na zaščito odraslih žrtev nasilja,
 - Nekatera sporna strokovna prepričanja, na primer, o sindromu odtujevanja,
 - Prevelika teža obravnave na pravnih postopkih in premalo pozornosti strokovnim vidikom obravnave (strokovno delo za okrevanje žrtev nasilja),
 - Neprilagojenost obravnave raznolikim situacijam in osebnim okoliščinam, na primer obravnava priseljenk in priseljencev, ki ne govorijo slovenskega jezika.
 - Pomanjkanje zanimanja za poglobljeno strokovno izpopolnjevanje o nasilju (izven nekajurnih seminarjev).
-

Predlogi za uveljavljanje Istanbulske konvencije v delu CSD

- Razmislek o ustanovitvi službe za preprečevanje nasilja in ukrepanje v primerih nasilja in zaščito otrok na vsakem od CSD, na enotah pa vsaj ena zaposlena oseba za polni delovni čas.
 - Celostna obravnava nasilja, ki je usmerjena na posameznika in na kontekst, v katerem se nasilje dogaja.
 - Zagotavljanje strokovne avtonomije. Centri za socialno delo so strokovne službe, ki morajo v odnosu do drugih služb delovati avtonomno in strokovno kompetentno.
 - Obvezno poglobljeno izobraževanje o nasilju vseh zaposlenih in stalno strokovno izpolnjevanje vseh, ki se pri svojem delu neposredno srečujejo z nasiljem.
 - Spremljanje in raziskovanje ter vrednotenje obravnavanja nasilja.
 - Preventivno delovanje.
 - Medinstitucionalno sodelovanje na vseh nivojih – državnem, regijskem in lokalnem.
-

dr. Jasna Podreka

Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Nasilje v družini: kje smo in kaj potrebujemo

Doc. dr. Jasna Podreka, FF UL in SOS Telefon

Nasilje v družini: razširjenost in stopnja ogroženosti

Razširjenost nasilja v družini v Sloveniji (uradni podatki):

- Cca 1000 KD z elementi nasilja v družini
- Cca 2500 JRM z elementi nasilja v družini
 - Cca 90% žrtev ženske in otroci

(Policija 2022)

Stopnja ogroženosti:

- Ženske 3-krat pogostejše žrtve nasilja v partnerskem odnosu kot moški
- Nasilje nad ženskami ima hujše posledice kot nasilje, ki ga doživijo moški
- Ženske pogostejše žrtve težjih oblik nasilja, saj gre za nasilje, ki se ponavlja
- Ponavljajoče spolno nasilje ženske doživljajo 5,3-krat pogostejše kot moški

(SURS 2022)

Posledice intimnopartnerskega nasilja

Posledice nasilja nad ženskami so hujše kot pri moških:

- 30 % več žensk kot moških je imelo fizične poškodbe kot posledice fizičnega ali spolnega nasilja.
- Dvakrat več žensk (5,6 %) kot moških (2,4 %) se je balo za svoje življenje, ko so doživljale fizično ali spolno nasilje.

(SURS, 2022)

Umori in poskusi umora v Sloveniji od 2000 do 2021:

- **Žrtve ženskega spola: 45% povzročitelj** „bivši ali aktualen zakonski oz. intimni partner“
 - **Žrtve moškega spola: 7% povzročiteljica** „bivša ali aktualna“ intimna partnerka
-

Nasilje v družini in zaščita žrtev: “Dokler se nekaj ne zgodi ne moremo ukrepati”

- **Kaj je tisto nekaj, kar se mora zgoditi?**
 - **Kje je tista meja, ko lahko kot družba dosežemo konsenz, da je žrtev potrebno zaščiti?**
 - **Je to res šele, ko se že vidijo modrice? Ko pride do zlomov? Umora?**
 - *Neprepoznavanje resnosti in nevarnosti psihičnega nasilja - eden večjih izzivov na področju preprečevanja nasilja v družini*
-

Rešitve in priporočila

- Izboljšanje odzivanja prvih posredovalcev
 - Analiza učinkovitosti **finančnih glob** za primere intimnopartnerskega nasilja in nasilja v družini
 - Okrepitev **specializiranega strokovnega kadra** na vseh ključnih institucijah (CSD, policija, tožilstvo, sodstvo)
 - Okrepitev podpornih mehanizmov za osebe znotraj zdravstva in šolstva, ki prihajajo v stik s primeri nasilja
 - Finančna in sistemska **okrepitev nevladnega sektorja**, ki deluje na tem področju
 - Okrepitev in ureditev programov ter zakonodaje glede **obravnav in nadzora povzročiteljev** nasilja v družini
 - **Sprememba zakonodaje, ki ureja postopke za razvezo** za primere nasilja v družini
-

Robert Tekavec

Generalna policijska uprava, Policija

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Vloga policije pri obravnavi nasilja v družini

Robert Tekavec, vodja Oddelka za mladoletniško kriminaliteto, UKP GPU

Ukrepanje ob zaznavi nasilja v družini

- Razumevanje dinamike izvrševanja nasilja v družini
 - Učinkovito prepoznavanje nasilja in razumevanje žrtve
 - Odnos do žrtve in povzročitelja nasilja (empatija, odločnost)
 - Strokovna obravnava in učinkovita zaščita žrtve
-

Ukrepanje ob zaznavi nasilja v družini

- Pomen usposabljanj strokovnjakov v sistemu pomoči (prvi posredovalci)
 - Osebne karakteristike strokovnjakov
 - Dokazno breme na žrtvi, viktimizacija
 - Sodelovanje med institucijami in odgovornost celotne družbe
-

Ukrepanje ob zaznavi nasilja v družini

- Ukrepi za zaščito žrtev - učinkovitost
 - Hiter sodni proces
 - Delo s povzročitelji nasilja
 - Jasno sporočilo povzročitelju in celotni družbi, da je nasilje nesprejemljivo in da bo za nasilje sankcioniran le tisti, ki ga je povzročil.
-

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Ukrepanje ob zaznavi nasilja v družini

Biti moraš dovolj empatičen, da razumeš zakaj moraš pomagati in da pomagaš zato, ker moraš in ker to hočeš.

Robert Tekavec (robert.tekavec@policija.si)

Pia Barbara Hrovat

Društvo za preprečevanje nasilja v športu in nasilja v družini, P.E.N.D. Slovenija

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

NOVODOBNO REZANJE OTROK NA POL

STORILEC NAJ SE OBRAVNAVA KOT STORILEC IN NE KOT ŽRTEV OKOLIŠČIN

Kaj je **odtujevanje**: sindrom, koncept, obrambna strategija, mehanizem institucionalne sekundarne viktimizacije ali napačno razumljeno post separatno nasilje v družini...

Odtujevanje se dandanes, navkljub opozorilom več mednarodnih organizacij, da gre za psevdoznanstveni konstrukt, še vedno s pridom uporablja v sodnih in postopkih pred CSD kot mehanizem prisile za namene sklenitve sodne poravnave, v kateri se dosega skupno starševstvo, oz. sedaj bolj modno - uravnoteženo starševstvo.

Skupno varstvo in vzgoja je postal preferenčni način urejanja odnosov po razvezi po konceptu, da "*treba gledati naprej in za seboj pustiti zamere*".

Vsaka zahteva od staršev v postopku, ki odstopa od ideala "pol-pol", velja za nespoštovanje ali nerazumevanje otrokove koristi. Za doseg tega cilja sodišča (tudi z Začasnimi odredbami) in CSD starše celo napotujejo na različna svetovanja, terapije, komunikacijske treninge, ki so praviloma samoplačniški, da bi uporniški starši (torej tisti, ki ne pristajajo na apriorno rešitev stikov po režimu pol-pol) sprejeli idejo in ureditev uravnoteženega starševstva na preferenčni način "pol-pol".

Noben od programov, na katera napotujejo sodišča in CSD-ji, NI evalviran.

ENAKOPRAVNOST STARŠEV

Vprašanje enakopravnosti staršev je vsebinsko vprašanje in s tem ocena vsebinskega položaja.

Na družinskem področju je to dilema o prostovoljnem, doslednem, celovitem in stalnem izvajanju starševske skrbi, katerega rezultat je dober odnos z otrokom. Ali na drugi strani izvajanje nasilja v družini, zanemarjanje in brezbržnost do otroka, ki se kažejo kot porušen/neobstoječ/odtujen odnos med otrokom in staršem.

Starševska skrb ali roditeljska pravica je po svoji naravi dolžnost in ne pravica. Zato se enakost presoja po načelu dobrega in predanega izvajanja starševskih dolžnosti.

Deljena dodelitev otroka na podlagi načela polovične-pravičnosti spregleda prostovoljno vzpostavljeno družinsko dinamiko in tako neenako obravnava funkcionalnega in nefunkcionalnega starša. Slednje pa vpliva na otroka, saj se znajde v položaju, ko je polovično dodeljen v okolje, kjer zanj ni poskrbljeno.

V skladu s sistemom delitve otroka na pol tako pride do situacije, da starš, ki dejansko ne skrbi za svojega otroka, prek koncepta pripisovanja "polpolomije", pridobi popoln spregled svoje disfunkcionalnosti, kar pogosto pomeni (nadaljnje) izvajanje nasilja v družini kot oblike disfunkcionalnosti.

Kadar se funkcionalni starš noče ali celo ne more sodno poravnati, ker želi zaščititi otrokovo korist, ter se podrediti sistemu polovičnega starševstva in zahteva asimetrično ureditev starševskih dolžnosti (ali, bog ne daj, celo prepovedi stikov), je obtožen odtujevanja otrok. Posledično so mu naložene neformalne sankcije in očitki, da je osebno problematičen, nima vpogleda v lastno odgovornost za položaj in težave ter je zato osebno manj primeren za dodelitev otroka.

LET NAD KUKAVIČJIM GNEZDOM

V praksi se (še vedno) pod pretvezo prevencije od odtujevanja, vpeljuje koncept “dodeljevanja otroka nasilnemu staršu.” To je po mnenju sodne prakse bolje, kot da otrok stikov z nasilnim staršem nima. Pri tem se sodišče ne ukvarja z ozadjem nasilja v družini.

Sodišče se v zadevnih primerih ne ukvarja z ne-izvrševanjem starševskih dolžnosti na strani nasilnega starša, temveč še vedno z odtujevanjem starša, ki mu sistem nalaga pripravljanje otroka na stike, ki jih otrok zaradi nasilja zavrača.

Sistem se tudi ne ukvarja z zanemarjanjem otroka s strani nasilnega starša. Tako lahko nasilni starš otroka brez negativnih posledic zase pošilja otroka v vrtec ali šolo z ušmi, z glistami, gnilimi zobmi, vnetjem mehurja, s povišano temperaturo ipd.

Sistem se raje v tem času ukvarja s funkcionalnim staršem, ki opozarja na zanemarjanje otroka in od sistema zahteva ukrepanje. Sistem tako na starša, ki opozarja, lepi vrednostne sodbe in očitke drobnjakarstva, odtujevanja, psihičnega nasilja, uporništva, prebohotnega vlaganja pravnih sredstev, kar spominja na Let nad kukavičjim gnezdrom.

V sodne postopke se je zalezlo stališče, da sodišča ne odločajo o predlagani višini preživitine ali drugačni obliki materialnega prispevka za oskrbo otroka v času pendantnosti sodnega postopka, ker je to prejudic o tem, komu bo otrok dodeljen v varstvo in vzgojo. Vse to pod pretvezo, da zneska preživitine kasneje ne bi bilo potrebno vračati.

Sodišča tudi ne preverjajo, kdo od staršev sploh prispeva za otroka v času postopka, ali prispeva v skladu s svojimi zmožnostmi, sploh pa ne preverjajo, če prispeva po načelu uveljavljene »pol - polomije.« Pri izvrševanju uravnoteženega starševstva, vprašanje materialnega prispevanja za oskrbo otroka, tudi s psihoterapijo vsiljevanega načela »pol-polomije,« sodišče nekako obide.

EKONOMSKO NASILJE

Okoliščina, da nekje obstaja nek 3. člen *Zakona o preprečevanju nasilja v družini*, ki pravi, da je ekonomsko nasilje tudi ... neupravičeno prelaganje finančnih oziroma premoženjskih obveznosti na družinskega člana, ne CSD ne družinskih sodišč ne zanima, ker verjetno ne gre za dovolj kognitivno pravno normo oziroma dovolj prisilen predpis, da bi ga uporabljali in jemali resno.

V tem trenutku ne obstaja niti ena odločitev sodišča, ki bi prepoznalo in sankcioniralo ekonomsko nasilje v družini, prav tako tudi noben multidisciplinaren tim pri CSD, ni obravnaval to zadevno problematiko, torej ekonomsko nasilje.

V pravni teoriji je pričakovano sodelovanje med nasilnikom in žrtvijo nemogoče, ker gre za neravnovesje moči. Zato seveda ***Istanbulska konvencija prepoveduje uporabo sodelovalnih metod*** pri razreševanju družinske problematike, kadar je prisotno nasilje v družini – torej tudi ekonomsko.

Za zaznavo in prepoznavo tega nasilja ni potrebno vpogledati ne v kavno usedlino in ne v Rorschachove packe. Vse kar je treba je, je slediti toku denarja. Ta razkriva, kateri je tisti starš, ki se v resnici odpoveduje v dobrobit otroka.

Skratka, vse prevečkrat smo v družinskih sodnih sagah priča odločanju na temelju vtisa, celo pri izvrševanju starševskih dolžnosti in lepljenjem “črnih pik” na legitimno ravnanje funkcionalnega starša.

Uporaba stigme odtujevanja, ki se je poslužujejo vsi institucionalni deležniki, vpeti v proces odločanja o največji koristi otroka, kamor nedvomno sodi dodelitev v varstvo in vzgojo, ter določitev stikov in materialne oskrbe, vsekakor nima prav nobene veze z varovanjem koristi otroka.

Dopuščanje sklepanja sodnih poravnjav za preživnino v višini 20€, dopuščanje sodnih poravnjav za preživnino “v stvareh”, ki niso izvršljive, pobotavanje preživnine kot edine terjatev, ki ni pobotljiva, je zelo zelo daleč od koristi mld. otroka, kaj šele največje...

ZAKONODAJNI PREDLOG

Zato predlagamo spremembo 191. člena Družinskega zakonika tako, da se po novem glasi:

(1) Če se starši sporazumejo o otrokovi preživnini, lahko predlagajo sklenitev sodne poravnave.

(2) Sodišče opravi preverbo materialnih zmožnosti staršev za preživljanje in ugotovi obseg materialnih potreb otrok po uradni dolžnosti.

(3) V kolikor sodišče ugotovi, da podan predlog poravnave ni v skladu z največjo koristjo otroka, da pomeni *neupravičeno prelaganje bremena na enega od staršev*, oziroma da se sklepa z namenom *neupravičenega* pridobivanja pravic in ugodnosti iz javnih sredstev, predlog zavrne.

(4) Tekom odprtega sodnega postopka sodišče po uradni dolžnosti določi višino denarnih sredstev, potrebnih za materialno preživljanje mld. otrok, na temelju opravljenega skrbnega pregleda materialnih zmožnosti staršev mld. otroka.

(5) Stranke postopka so dolžne v predlogu za razvezo zakonske zveze, zaupanju mld. otroka v varstvo in vzgojo in določitve stikov ter preživnine ter v odgovoru na predlog, v celoti in pošteno razkriti svoje materialno stanje. Drugačno ravnanje strank postopka je kaznivo.

PREDSEDNIČIN FORUM

RAZPRAVA

#Predsedničinform #mirnosobivanje #NEnasilju #varnost

2. PANEL

Medvrstniško nasilje: razmere v Sloveniji
in pristopi za uspešno preprečevanje in ukrepanje

#Predsedničinform #mirnosobivanje #NEnasilju #varnost

dr. Aleš Bučar Ručman

izredni profesor na Fakulteti za varnostne vede Univerze v Mariboru

moderator 2. panela

dr. Mitja Sardoč

Pedagoški inštitut, Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

KAKO MISLITI (IN RAZUMETI) MEDVRSTNIŠKO NASILJE

Preučevanje nasilja — tudi medvrstniškega — postavlja raziskovalce in pedagoške delavce, odločevalce in snovalce politik ter medije in širšo javnost pred zahtevno nalogo, saj odpira vrsto teoretičnih in praktičnih problemov.

Prvo in temeljno oviro pri njegovem razumevanju predstavlja prav njegova neposrednost (slogan '**nasilje prepoznamo, ko ga vidimo**'). Kakor je izpostavil ameriški filozof Richard J. Bernstein, '**presežek podob in govoric o nasilju namreč poneumlja in celo ovira razmišljanje**'.

Čeprav neposrednost in brutalnost nasilja zahteva takojšnjo in odločno akcijo, trči iskanje rešitev ob (vsaj) dva temeljna problema:

- **moralno paniko** ter
 - **konceptualno inflacijo**.
-

MORALNA PANIKA in NIČELNA TOLERANCA

Ena od ključnih ovir pri preučevanju nasilja predstavlja **moralna panika**. Gre za nekakšen koktajl 'alarmantnih medijskih zgodb', 'striktnih javnih politik' ter 'napačno usmerjene pozornosti javnosti'. (Krinsky)

Najbolj indikativen primer moralne panike predstavlja **ničelna toleranca**. Gre za politiko, ki nekako pooseblja 'izredne razmere', ki jih povzroči **moralna panika**.

Ničelna toleranca namreč vsakršen odklon, aberacijo ali pojavno obliko nasilja postavi onkraj meje tega, kar naj bi dopuščali/tolerirali. Zaradi svoje nepravčnosti je ta politika tako teoretično kot tudi praktično problematična. To v prvi vrsti potrjuje pedagoška praksa.

Kot so v eni od analiz opozorili ameriški raziskovalci:

'NIČELNA TOLERANCA = NIČELNA INTELIGENCA'

NOVA SENZIBILNOST – NOVI PROBLEMI

Manj neposreden, a zato nič manj problematičen, je problem **konceptualne inflacije**. Če želimo v pojem nasilja 'stlačiti' različne odklonskosti, aberacije ter nianse in odtenke posameznih pojavnih oblik nasilja tvegamo izgubo pomena.

A tudi tukaj zadeva ni premočrtna. S širšo opredelitvijo nasilja 'v istem košu' pristanejo moralno problematični pojavi, ki pa med seboj niso ekvivalentni.

Povečana senzibilnost za nasilje – pravzaprav paradoksalno – problem sicer zadane, samo bistvo pa spregleda: s tem, ko različne pojavne oblike nasilja opredelimo in obravnavamo enako, kršimo eno od temeljnih predpostavk **pravičnosti kot poštenosti**.

ZGREŠENA SREČANJA in ZAMUJENE PRILOŽNOSTI

Prvi in najpomebnejši korak v osmišljanju nasilja – tudi medvrstniškega – je torej poiskati odgovor na vprašanje **‘kaj je nasilje’**. Kakor v knjigi *The Epistemology of Violence* opozarja britanska raziskovalka Beth M. Titchiner je

‘[b]rez jasnega razumevanja in opredelitve, kaj je nasilje [...] težko osredotočiti raziskave na razumevanje njegovih temeljnih vzrokov. In brez razumevanja dejavnikov, ki vodijo do nasilja, je težko zasnovati in izvajati smiselne, učinkovite intervencije in nenasilne načine dela’.

Brez ustreznega odgovora na to vprašanje torej tvegamo, da bo teorija ‘prazna’, praksa pa ‘slepa’. Ne preseneča torej, da ostanejo predlagani odgovori (npr. politika ‘ničelne tolerance’) – vse prepogosto – del problema in ne rešitve.

KAKO TOREJ MISLITI (IN RAZUMETI) NASILJE?

dr. Simon Slokan

Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo

Vzgojno delovanje zavodov VIZ – razumevanje pomena preprečevanja, zaznavanja in ukrepanja ob primerih nasilja

DRUŽBENA ODGOVORNOST & PROFESIONALIZEM – šolski prostor

2. in 2.a člen ZOFVI – Cilji VIZ ter Varno in spodbudno učno okolje

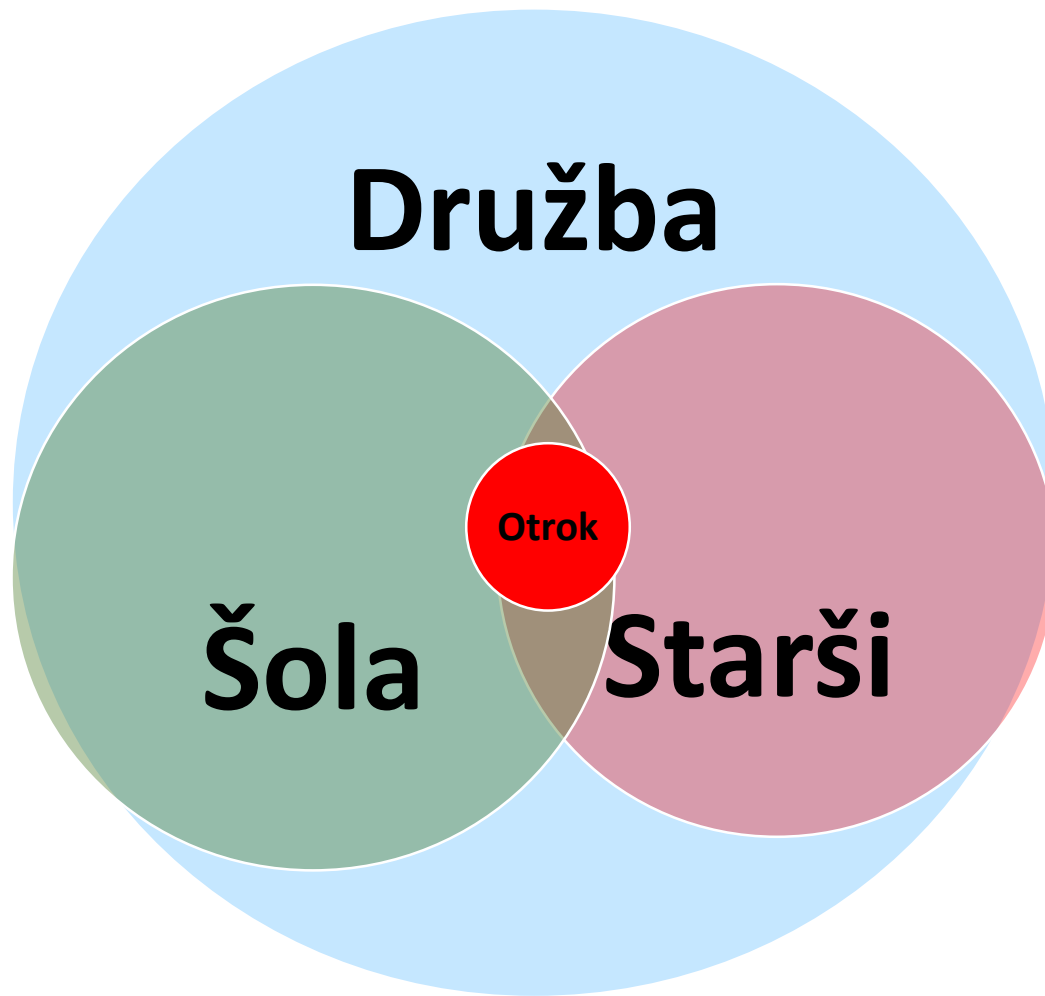
- zagotavljanje optimalnega razvoja posameznika ne glede na spol, socialno in kulturno poreklo, veroizpoved, rasno, etnično in narodno pripadnost ter telesno in duševno konstitucijo oziroma invalidnost,
- vzgajanje za medsebojno strpnost, razvijanje zavesti o enakopravnosti spolov, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi, spoštovanje otrokovih in človekovih pravic in temeljnih svoboščin, razvijanje enakih možnosti obeh spolov ter s tem razvijanje sposobnosti za življenje v demokratični družbi,
- ...
- v vrtcih, šolah in drugih zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami se v skladu s cilji iz prejšnjega člena zagotovi varno in spodbudno učno okolje, kjer je prepovedano telesno kaznovanje otrok in vsakršna druga oblika nasilja nad in med otroki in neenakopravna obravnava, ki bi temeljila na spolu, spolni usmerjenosti, socialnem in kulturnem poreklu, veroizpovedi, rasni, etnični in narodni pripadnosti ter posebnosti v telesnem in duševnem razvoju.

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

VZGOJNO DELOVANJE - koncept in vpliv

- Posledice
 - Število zaznanih dogodkov
 - Brezbrižnost do nasilja
 - Lažna solidarnost/sprenevedanje realnih dejstev
 - Splošna indiferentnost do nesprejemljivega
-

- Postopek imenovanja ravnateljev/direktorjev (kompetenčni okvir)
 - Strokovni delavci = uradne osebe (moč & odgovornost)
 - Prepoved mobilnih telefonov (v vseh okvirih in za vse)
 - Vzgojno delovanje VIZ (razumeti temeljni koncept)
 - ***Strokovni timi (različne službe – SKUPAJ – ves čas)***
 - **Kdaj? TAKOJ!**
-

dr. Sonja Pečjak

Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

PSIHOLOŠKA PERSPEKTIVA MEDVRSTNIŠKEGA NASILJA – IZZIV ZA ŠOLO IN STARŠE

Zakaj se ukvarjati z medvrstniškim nasiljem?

ZARADI (DOLGOROČNIH) **POSLEDIC** ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE.

❑ Najhujše izkušnje iz časa šolanja? (Maxwell in Carroll-Lindt, 1997)

1. smrt/izguba ljube osebe
2. **trpinčenje** s strani vrstnikov

❑ POSLEDICE ZA **VSE**:

- **ŽRTVE**: težave ponotranjenja (stres, anksioznost, depresivnost), **nizka samopodoba** (razčlovečenje, pripisovanje krivde sebi), **samomorilne misli/samomor** (8x pogostejše pri mladostnikih-žrtvah)
- **IZVAJALCE**: **nerealistična zaznava** sebe (moči), utrjevanje **škodljivih prepričanj** (*Nasilje je sprejemljiv način, da dosežeš, kar želiš. Če si nasilen, ti nihče nič ne more.*) → vedenje → **osebnostne poteze**
- **OPAZOVALCE**: daljša izpostavljenost MVN vodi v večje tveganje za izvajanje nasilja in da postanejo žrtve

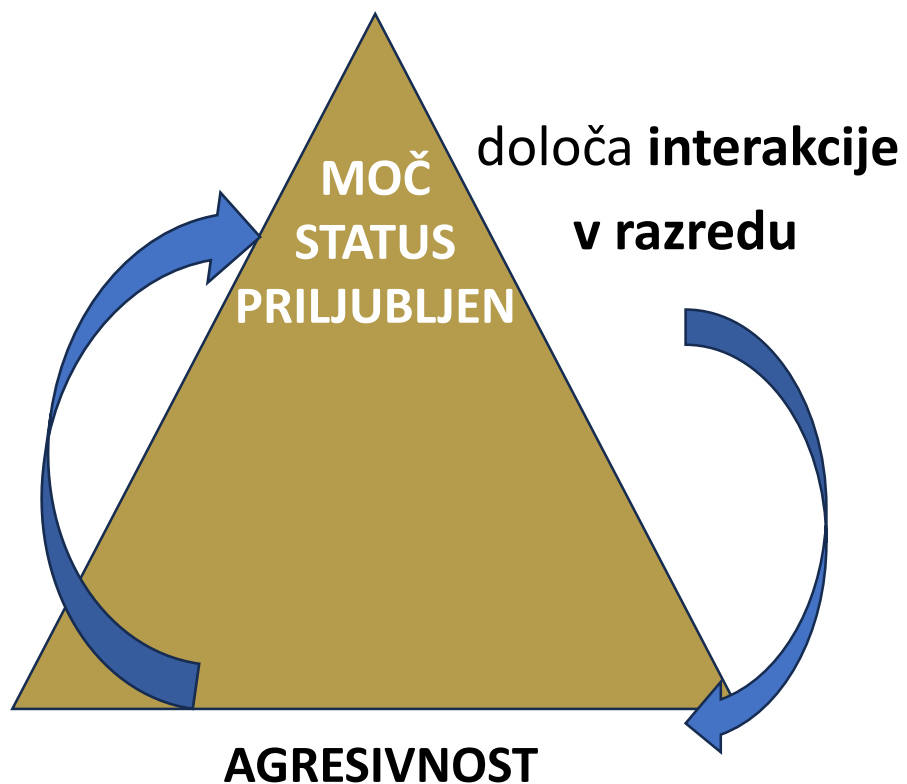

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

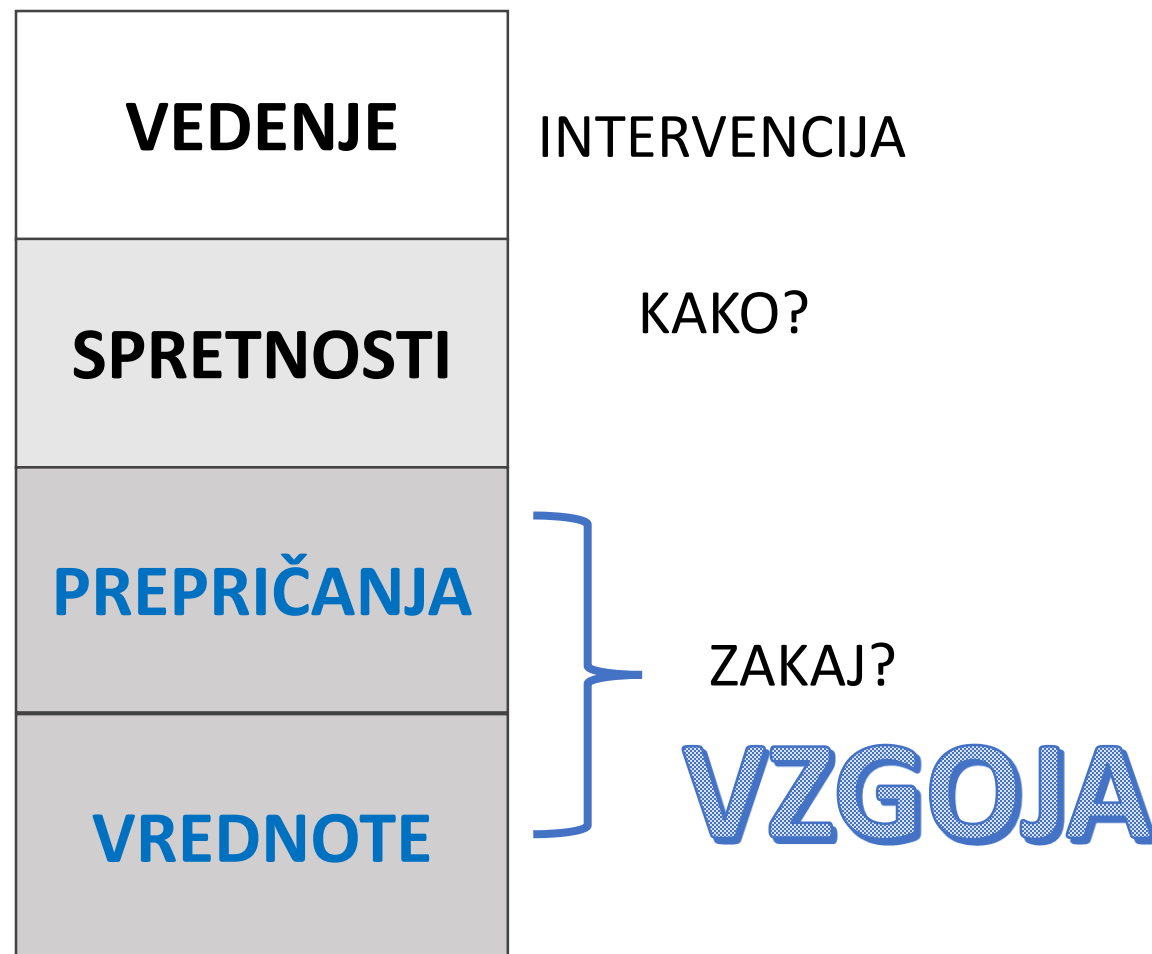
Kaj morajo odrasli (pedagoški delavci, starši) vedeti o MVN?

MVN doseže vrh v obdobju mladostništva

To lahko **SPREMENIJO SAMO ODRASLI**.
VRSTNIKI samo ob **POMOČI ODRASLIH**.

ODRASLI, VRSTNIKI

Cilji:

❑ **↑ občutljivost** odraslih in vrstnikov za medvrstniško nasilje
Ničelna toleranca do brezbrižnosti do medvrstniškega nasilja.

❑ **ozavestiti in spreminjati**
... napačna prepričanja/mite

V naši šoli ni medvrstniškega nasilja.

V večjih šolah/oddelkih z več učenci je več MVN.

Učenec se mora v življenju naučiti postaviti se zase: to, da si žrtev, je del odraščanja.

... delno napačna prepričanja

Nasilje v družini/šoli je težko spreminjati, ker prihaja iz širše družbe.

P
O
G
O
V
O
R

ZATO ...

SISTEMSKA RAVEN

KREPITEV **VZGOJNE FUNKCIJE ŠOLE in STARŠEV**

+ **CELOSTNI PRISTOP** (POSAMEZNIK – SKUPINA – ŠOLA)

- ... **odnosne kompetence** (vzpostavljanje pristnih in podpornih odnosov z učenci/otroki) → večja verjetnost za poročanje učencev/otrok o MVN);
- ... **jasna sporočila o nesprejemljivosti nasilja in odzivanje nanj;**
- ... **učenje strategij nenasilnega reševanja konfliktov ob konkretnih primerih;**
- ... **starši/učitelji kot model za svoje otroke/učence.**

DRUŽINA, ŠOLA

Kultura družbe ni samo tisto, kar spodbujamo, ampak tudi tisto, kar dopuščamo. (Backman, 2018. Mi smo medvedi)

dr. Leonida Zalokar

Vzgojni zavod Planina

MEDVRSTNIŠKO NASILJE MLADIH – ALI KAKO SE VKLOPITI IN PREŽIVETI V NENORMALNI CIVILIZACIJI?

KAJ NOVEGA SPLOH DODATI?

- So najlepše pesmi že napisane,
so se vse ljubezni že enkrat dogajale,
so vse sladke sanje že obstajale,
kam usmerjena teh časov vzgoja bo srca?
- So najlepše pesmi že napisane,
vse besede nežne plehke in obrabljene,
so mladostne igre že pozabljene,
se ustavlja čas za čar, ki se prebuja v nas?

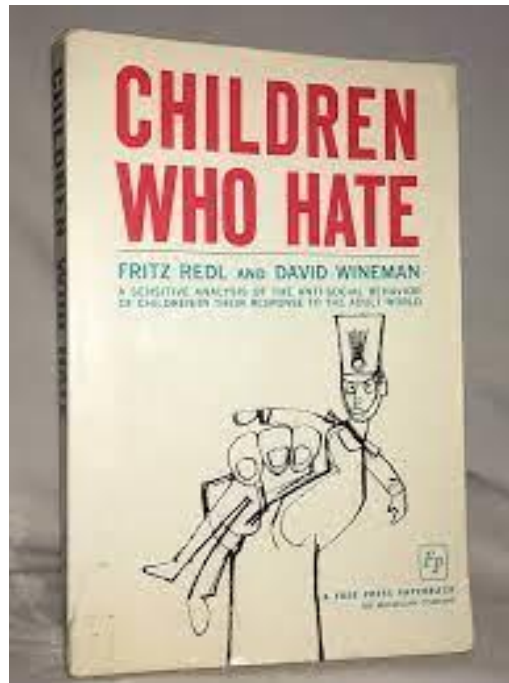

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

OTROCI, KI SOVRAŽIJO

Senzitivna analiza antisocialnega vedenja
otrok
pri njihovem odzivu na svet odraslih (1951)

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

PEKLENSKA POMARANČA

„TO JE KNJIGA O NASILJU. NE PRIKAZUJE NASILJA, KI BI BILO SPOČETO IZ KORISTOLJUBJA, MARVEČ IZ SUBJEKTIVISTIČNEGA OBČUTJA IN V NJEJ TEMELJEČEGA SADISTIČNEGA UŽITKA“.

VRSTNIŠKO VIDEO NASILJE - Ljubljana, 10. 04. 2007

- Epidemija mladostniškega nasilja, ki ga storilci snemajo na mobilne telefone, se širi tudi po Sloveniji.
<https://www.24ur.com/novice/slovenija/posnetek-vrstniskega-nasilja.html>
- Italijanski šolski minister je minuli teden šolarjem povsem prepovedal uporabo mobilnih telefonov v šolah. Uporabljali so jih namreč za snemanje nasilnih dejanj in jih nato objavljali na internetu. Na dan so prišli posnetki mučenja invalidnega sošolca in spolnega nadlegovanja učiteljice.
- UKREPI V SLOVENIJI? Od leta 2007 dalje.....?!?

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

MLADINA, 8.MAREC 2024 – bojmo se hitrih sprememb!

lahko klicem kar prva dama. Saz ga pogledam in se nasmejim in rečem, veste, prva dama je pa moj soprog.«

Predsednica države **Nataša Pirc Musar** za oddajo Tednik na TV SLO 1 o tem, da je navada železna srajca

»Spomnimo se, kaj se je zgodilo s Titanikom, ko je prehitro spremenil smer. Veliko ladjo moramo obračati počasi, da lahko varno in stabilno potuje naprej.«

Šolski minister **Darjo Felda** za Večerovo prilogo V soboto o tem, da je vzgojno-izobraževalni sistem kot velika ladja

»Tudi v kmetijstvu bo potrebno preiti na zeleni prehod. Vendar ne na račun kmeta, ne na račun metuljčka, ptičice, žabice, ne vem katere živalice, ki jo imamo radi in jo spoštujemo. Ampak bolj moramo spoštovati človeka.«

Poslanka Nove Slovenije **Vida Čadonič Špelič** na okrogli mizi iniciative

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

FINSKA – KAJ JE NAROBE V NAŠI DRUŽBI?

- Helsinki , 02. 04. 2024
 - **V streljanju na finski osnovi šoli umrl šolar, dva ranjena**
-
- Split, Split, 02. 04. 2024
 - **Hrvaško pretresel posnetek medvrstniškega nasilja**

BELGIJA – KAJ JE NAROBE V NAŠI DRUŽBI?

- 9 MAJ, 2024 - <https://www.dnevnik.si/1043049368>

Štirinajstletnico v gozdu kar dva dni posiljevali in mučili mladoletniki, osumljenih naj bi bilo deset mladoletnikov, starih med enajst in 16 let.

»Česa podobnega v karieri še nisem doživela,« je za časnik *Nieuwsblad* dejala **Kelly Decaluwé**, zagovornica enega od osumljencev. »Dejstva so grozljiva. Vprašati se je treba, **kako so vsi ti otroci izgubili občutek za to, kaj je prav in kaj narobe**. Kako bomo to rešili? Tako vprašanje bi si morali postaviti v družbi.«

- **PERMISIJA - NEVAREN EKSPERIMENT!**
 - Have Sweden's permissive parents given birth to a generation of monsters?
 - The Telegraph, J. Woods, 2014
 - <https://www.telegraph.co.uk/women/mother-tongue/10636279/Have-Swedens-permissive-parents-given-birth-to-a-generation-of-monsters.html>
-

KAJ SE NAM DOGAJA?

- Kako je mogoče razumeti, da smo v našem sodobnem svetu, na vrhuncu medicinske domiselnosti in sofisticiranosti, priča **vedno večji pojavnosti kroničnih telesnih bolezni in drugih zdravstvenih težav**, denimo **duševnih bolezni in zasvojenosti, nasilja?**
 - In kako je mogoče – **če vse to sploh opazimo** – da nam ne zvonijo vsi alarmni zvonci?
-

TOKSIČNA CIVILIZACIJA

- Naše družbeno in gospodarsko okolje že po svoji naravi ustvarja kronične povzročitelje stresa, ki že več desetletij vedno močnejše in na najhujše možne načine spodkopavajo človekovo dobro počutje.
 - <https://www.primus.si/objave/dr-gabor-mate-tako-rekoc-vse-bolezni-so-posledica-zivljenja-v-nenormalni-civilizaciji.html>
 - Z vidika zdravja in dobrega počutja je naša trenutna civilizacija vedno bolj globaliziran prikaz, kaj vse gre lahko narobe. Ob svojih spektakularnih gospodarskih, tehnoloških in medicinskih možnostih povzroča neštetim ljudem *trpljenje zaradi bolezni, ki so **posledica stresa, nevednosti, družbene neenakosti, degradacije okolja, klimatskih sprememb, revščine in družbene osamitve.***
 - Poleg tega naša trenutna civilizacija dopušča, da milijoni ljudi umrejo prezgodnje smrti zaradi bolezni, ki jih znamo preprečiti, ali zaradi pomanjkanja, ki bi ga mogli z razpoložljivimi viri zlahka odpraviti.
-

BOLNA CIVILIZACIJA

- Bolnih teles in duš med nami ne bi več pojmovali kot izraze posamičnih patologij, temveč kot **žive alarme**, ki naj usmerijo našo pozornost k iskanju odgovorov na vprašanji:
 - ***kje vse je naša družba zablodila in v čem so naša prevladujoča prepričanja in domneve o zdravju pravzaprav izmišljotine.***
 - <https://www.primus.si/objave/dr-gabor-mate-tako-rekoc-vse-bolezni-so-posledica-zivljenja-v-nenormalni-civilizaciji.html>
-

KAJ JE VZGOJA?

- NORME, VREDNOTE, PRAVILA
 - NIČELNA TOLERANCA DO NASILJA...
 - ZGOLJ NA DEKLARATIVNI RAVNI.
-

PORAST DUŠEVNIH IN VEDENJSKIH MOTENJ - MLADI

- **NIJZ – 2018:** Duševno zdravje otrok in mladostnikov v Sloveniji

71%

Od leta 2008 do leta 2015 porast števila obravnav otrok in mladostnikov s končno diagnozo duševne in vedenjske motnje.

- **NIJZ – 2018:** Duševno zdravje otrok in mladostnikov v Sloveniji

50%

Od leta 2008 do leta 2015 porast števila receptov, izdanih za zdravila za zdravljenje duševnih motenj otrok in mladostnikov,.

PORAST OBOLENJ - ODRASLI

- Konec leta **2012** je bilo delovno aktivnih z daljšo odsotnostjo od dela okoli **15.600**,
 - konec leta **2022** pa že **31.500** ljudi.
 - Leta **2023** – rekordnih **56.128** zaposlenih.
-

TRPINČENJE NA DELOVNEM MESTU

- **Objavljeno 11. december 2016**
- https://www.zurnal24.si/slovenija/trpicenje-gre-za-ljudi-ki-smo-jih-po-starem-izrazoslovju-imenovali-psihopati-281565#google_vignette

- **MEDVRSTNIŠKO NASILJE MED ODRASLIMI**

- Po podatkih raziskav Kliničnega inštituta za medicino dela, prometa in športa, je **19 do 20 odstotkov slovenskih delavcev poročalo, da so bili trpinčeni na delovnem mestu**, kar pomeni, da so preživljali psihološko - čustveno, verbalno ali ekonomsko nasilje. Te ljudi so socialno osamili, bodisi jim onemogočili karierni razvoj. Tukaj so še agresivna dejanja ter sovražnosti, vse pa se je dogajalo dlje časa, kontinuirano in sistematično.

TOKSIČNI ODRASLI

- Aktivni.si
 - [Psihopati in sociopati so med nami! Jih prepoznate?](#) 5. september 2012
 - **Psihopatija na delovnem mestu** – uničevalni vpliv na varnost, zdravje in dostojanstvo zaposlenih (Dušan Nolimal, NIJZ;) kampanja Zdravo delovno okolje 2014 - 2015, Obvladajmo stres za zdrava delovna mesta
 - **Psihopati, delovno okolje in družba**, dr. Urban Vehovar, 2 april 2015
<https://psihologijadela.com/2015/04/02/psihopati-delovno-okolje-in-druzba-intervju-z-dr-urbanom-vehovarjem/>
-

NARCISIZEM IN MOČ KAPITALA - AFFLUENZA

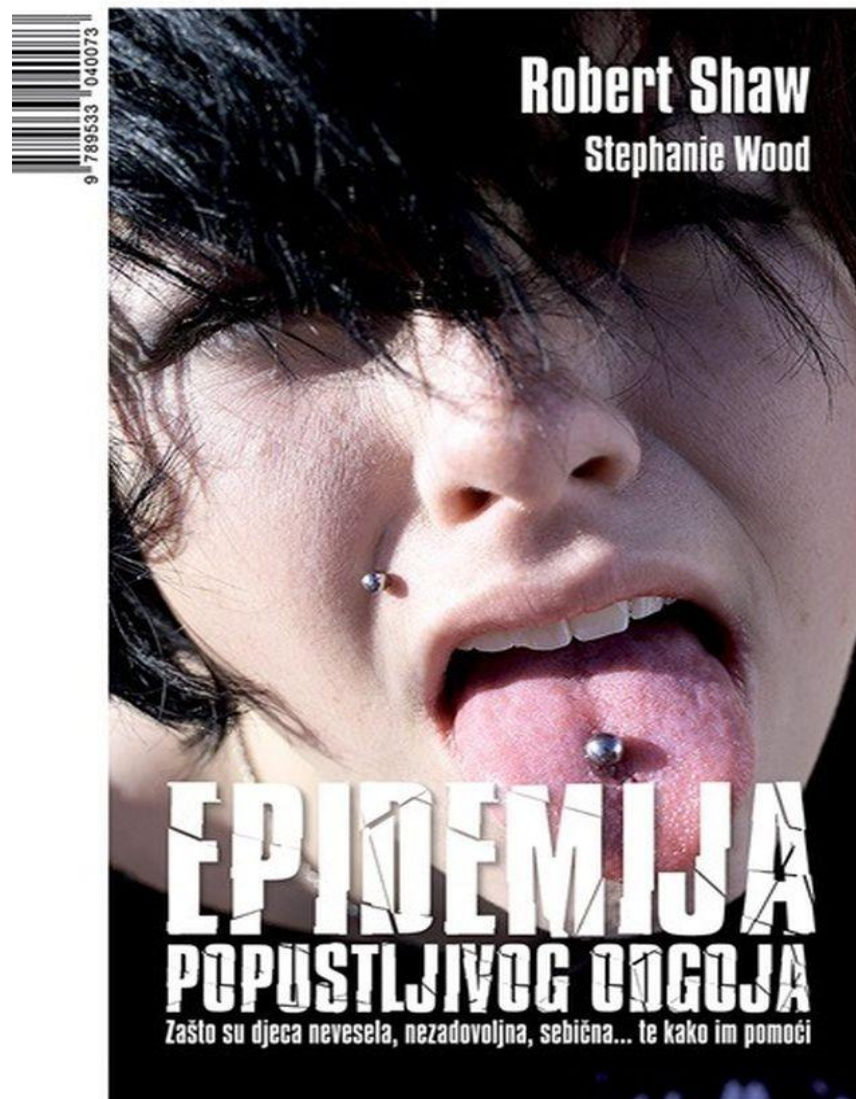
- Otroci in mladostniki v vzgojnih zavodih – REVŠČINA, NIZEK SOCIALNO EKONOMSKI STATUS, BREZPOSELNOST, DEPRIVILIGIRANI....
 - Affluenza je med nami! Moč ugleda, položaja in kapitala! Afluenca je psevdoznanstvena psihološka bolezen, ki naj bi prizadela premožne ljudi.
 - "Affluenza" je družbeno stanje, ki izhaja iz želje po premoženju ali uspehu. Opredelimo ga lahko tudi kot nezmožnost posameznika, da bi razumel posledice svojih dejanj zaradi svojega socialnega statusa ali ekonomske privilegiranosti.
 - Je simbol bogastva, negativni psihološki ali vedenjski učinki posedovanja ali iskanja bogastva, kot so neodgovorna dejanja. Pretiran materializem ali želja po bogastvu, povezana z negativnimi učinki.
-

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

EPIDEMIJA POPUSTLJIVE VZGOJE (2009) – zakaj so otroci nesrečni, nezadovoljni, sebični....

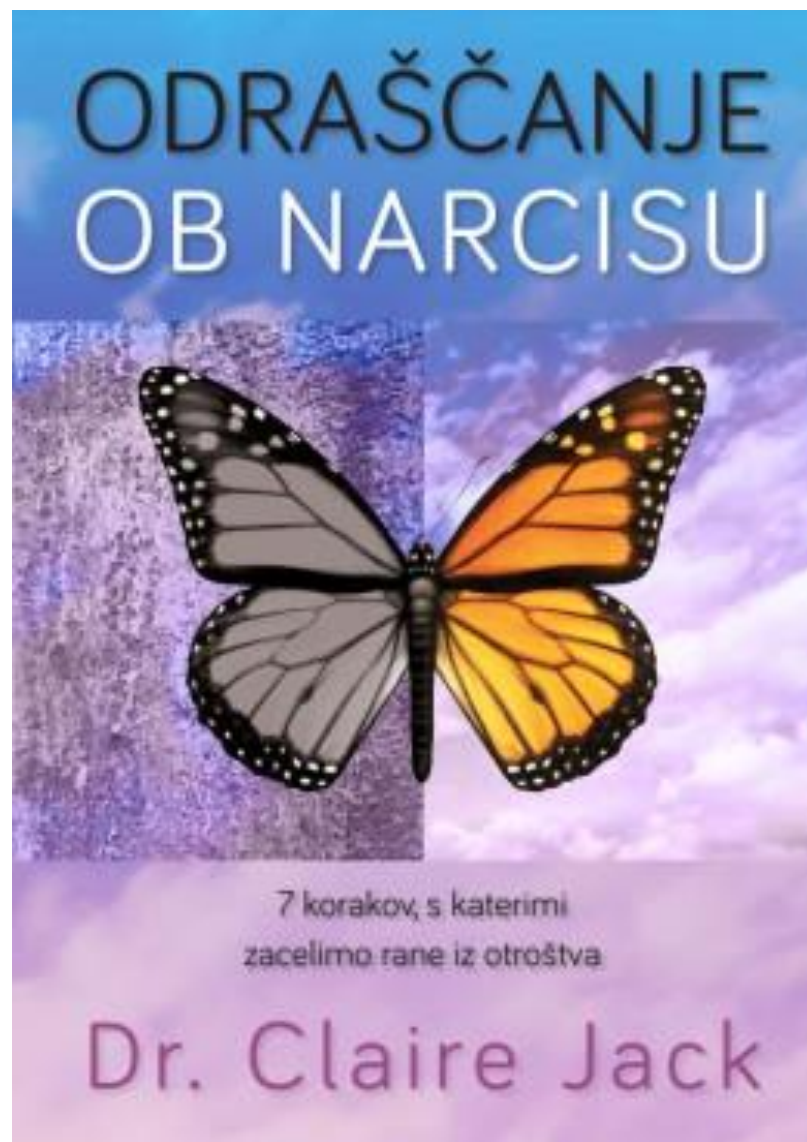

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

POSLEDICE PERMISIVNE VZGOJE – NARCISIZEM (druga generacija)

HELP

- The Relation of Callous–Unemotional Traits and Bullying in Early Adolescence Is Independent from Sex and Age and Moderated by Conduct Problems:
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8394261/>
 - Are Youth Psychopathic Traits Related to Bullying? Metaanalyses on Callous-Unemotional Traits, Narcissism, and Impulsivity? <https://d-nb.info/1122935102/34>; Child Psychiatry Hum Dev DOI 10.1007/s10578-016-0701-0
 - Investigating the association between callous-unemotional traits with relational bullying and victimization: A cross-national study. APA PsycNET
<https://psycnet.apa.org/record/2019-41917-001>
 - The role of CU traits, empathy and moral disengagement in bullying.
<https://link.springer.com/article/10.1007/s12144-023-04807-7>
 - The emotional core of bullying: Further evidences of the role of callous–unemotional traits and empathy.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0191886913012907>
 - Empathy and Bullying: Exploring the Influence of Callous-Unemotional Traits.
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/20886285/>
-

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

VLADE IN NJIHOVI IDEOLOGI – SPOPAD EGOV

DATUM	USMERJENOST VLADE
2007-2008	DESNO
2008-2012	LEVO
2012-2013	DESNO
2013-2014	LEVO
2014-2018	LEVO
2018-2020	LEVO
2020-2022	DESNO
2022-	LEVO

**„Kada je
neko glup,
ne možete
mu to ni
dokazati.“**

Duško Radović

KAZENSKA ODGOVORNOST STARŠEV

Medtem ko je bila večina preteklih prizadevanj za zaježitev mladoletniškega nasilja osredotočena na zagotavljanje pozitivne okrepitve ali kaznovanja neposredno otroka, obstaja vse večji trend kazenske odgovornosti staršev, ker svojih otrok ne nadzorujejo ustrezno, ko storijo antisocialna dejanja. Starši se tako soočajo s strožjimi zakoni in sankcijami sodišč.

<https://www.researchgate.net/publication/228264036> An Empirical Study of Parental Responsibility Laws Sending Messages but What Kind and to Whom

<https://www.jstor.org/stable/3312384>

DOLŽNOST STARŠEV – primarna socializacija!

- Anglija, Škotska, Irska, Belgija, Grčija:
 - - starši **se morajo** udeležiti posebnih treningov, nespoštovanje ukrepa pomeni kaznivo dejanje
 - IN
 - Starši **morajo** nadzorovati svojega otroka, če otrok ponovno povzroči kaznivo dejanje, so za to odgovorni in posledično kaznovani tudi starši
 - OBVEZNO JE POTREBNO SLEDITI TRENDU , DA SE POLEG KREPITVE ODGOVORNOSTI MLADOLETNIKOV KREPI TUDI ODGOVORNOST STARŠEV ZARADI POMANJKLJIVE VZGOJE....
 - **Screw motivation, what you need is discipline -**
<https://www.wisdomination.com/screw-motivation-what-you-need-is-discipline/>
-

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

BREZ RADIKALNIH UKREPOV NE BO SLO – POZABITE TITANIK!

**Poziv britanskega okoljskega aktivista in
dolgoletnega okoljskega komentatorja časnika The
Guardian, Georgea Monbiota:**

**„ČE BI NAM VLADAL RAZUM, BI BILI ŽE DANES NA
BARIKADAH IN TERJALI TAKO DRAMATIČNO
SPREMEMBO EKONOMSKEGA ŽIVLJENJA KOT
TEDAJ, KO SMO ŠLI NA VOJNO PROTI HITLERJU!“**

STOPINJE UPORA (Petrovec, D. 2021)

»Upor v tem času je najbolj državotvorno dejanje. Upor kulture. Upor znanosti. Upor vsakogar, ki želi drugačno družbo, družbo brez zastraševanja, družbo, ki ne temelji na nacizmu sorodnih idejah. Vendar, upor na dovoljen način. Teh načinov je mnogo, veliko več, kot si predstavljamo. Potrebno je nekaj domišljije in precej poguma. Priložnosti za dokazovanje obojega pa nikakor ne manjka.«

Marko Puschner

Safe.si, Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Spletno medvrstniško nasilje

Spletno nasilje

- Sodobna tehnologija je privlačna za otroke in mladostnike, a prinaša (nova) tveganja.
 - Spletno nasilje je nasilje, ki se dogaja s pomočjo ali preko interneta in digitalnih naprav.
 - Spletno nasilje se pogosto navezuje ali prepleta z nasiljem v fizičnem svetu.
 - Škodljive objave je v praksi težko odstraniti s spleta.
 - Posledice spletnega nasilja se odražajo v fizičnem svetu in so lahko hujše od posledic nasilja v fizičnem svetu.
-

Mladostniki in spletno nasilje

- Raziskava Odklikni! 2018: vsaj eno obliko spletnega nadlegovanja v zadnjem letu doživelo 56 % učenk in 50 % učencev od 7. do 9. razreda in 65 % dijakinj in 55 % dijakov.
 - Anketa Safe.si 2022: izključevanje na spletu je najpogostejša oblika spletnega nasilja: ljudje so bolj nesramni na spletu, kot v živo meni 42 % sedmošolcev in 67 % srednješolcev.
 - Safe.si delavnice: prepričanje, da si je žrtev sama kriva.
 - Normalizacija blažjih oblik spletnega nasilja.
 - Posledice lahko le blažimo -> **pomembna je preventiva.**
-

Kaj lahko spremenimo?

- Pomanjkanje kakovostnih in periodičnih raziskav.
 - Preventiva ni v zadostni meri sistemsko vključena v procese izobraževanja.
 - Posamezne pobude in projekti ne morejo nadomestiti celovitega pristopa.
 - Izobraževati je treba starše že od starševske šole dalje.
 - Vključitev izobraževanja otrok o varni rabi interneta sistemsko v celoten proces šolanja.
 - Nasilja ne smemo tolerirati – **ne samo v „teoriji“, tudi v praksi!**
-

Lucija Karnelutti

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Nasilje skozi oči mladih:
razumevanje, naša vloga in potrebna podpora.**

Definicija medvrstniškega nasilja

- **Definicija po Olweusu (1996, str. 197):** “Učenec je trpinčen ali viktimiziran, kadar je večkrat in dalj časa izpostavljen negativnim dejanjem enega ali več drugih učencev. Negativna dejanja lahko vključujejo fizične stike, besede, obrazno izražanje ali umazane geste ter namerno izključevanje iz skupine. Dodaten kriterij ustrahovanja je neravnovesje moči (asimetrično razmerje moči): učenec, ki je izpostavljen negativnim dejanjem, se težko brani.”
 - **Definicija učenk in učencev:** Nasilje je vsaka situacija, v kateri nekdo doživlja neprijetnost, bodisi fizično ali psihično.
-

Ničelna toleranca

""V šoli vedno vsi govorijo eno in isto stvar - moramo se pogovarjati, moramo do odraslih, ... odrasli vidijo nasilje drugače, kot ga vidimo mi, mi boljše razumemo in lahko boljše rešimo. Jaz bi vprašal, zakaj je nekdo nekaj nesramnega rekel, vprašal bi ga eno stvar, ki bi ga prepričala, da me ne udari."

- Učenci pogosto interpretirajo politiko ničelne tolerance kot odsotnost aktivnega ukrepanja, kar vodi do percepcije, da šola in družba ne reagirata učinkovito na nasilne incidente.
 - Neskladje med namenom politike ničelne tolerance in njenim dožemanjem med učenkami in učenci.
-

Medvrstniško nasilje in duševno zdravje

- Anketa o duševnem zdravju (Dijaška organizacija Slovenije, n=4000):
 - več kot 50 % dijakov se sooča z duševnimi težavami, kot so anksioznost, depresija in motnje hranjenja,
 - 33 % dijakov ocenjuje svoje počutje v šoli kot zelo slabo ali celo grozno,
 - 80 % dijakov poroča, da šole ne izvajajo nobenih dejavnosti za izboljšanje njihovega počutja,
 - 90 % dijakov meni, da imajo odnosi med sošolci velik vpliv na njihovo duševno zdravje.
 - Šole morajo (p)ostati varna, spodbudna in podporna okolja, kjer nasilje ni tolerirano. Graditi moramo na povezani in sodelovalni razredni skupnosti.
-

Družbena omrežja

"Če ne iščeš, ne boš našel". "Jaz ne iščem, ampak pride na moj for you page".

- Nasilna ali negativna sporočila se vtisnejo v podzavest mladih uporabnikov, ko so večkrat izpostavljeni takšnim vsebinam.
 - (Anti)vzorniki nasilja: športniki kontaktnih športov (boks, MMA).
 - Izobraževanje o uporabi družbenih omrežij in večja ozaveščenost o tem, kako lahko interakcije na teh platformah (všečkanje, deljenje, komentiranje, prijavljanje neprimernih vsebin) prispevajo k (ne)širjenju nasilja.
-

Predlagani ukrepi s strani učencev

"Mislijo, da bo ena delavnica rešila vse." "Mi moramo socialnim delavcem povedat probeleme, ne oni nam."

"Vsak od nas ima izkušnjo, da je zaradi problema nasilja šel do odrasle osebe, vendar ta oseba ni nič pomagala. Zato ne upamo do odraslih, saj vemo, da to ne bo spremenilo ničesar."

- Ponavljajoči in neučinkoviti preventivni programi (npr. v bliki delavnic); učenci opažajo, da njihove izkušnje z nasiljem ostajajo neslišane ali napačno interpretirane s strani odraslih.
 - Želijo, da bi odrasli bolje razumli njihovo perspektivno in da bi pristopi k reševanju problemov nasilja bili bolj prilagojeni njihovemu razumevanju situacij.
 - Predlagajo neposredne in odprte razprave, kjer bi lahko odprto izrazili svoje mnenje in predloge brez strahu pred stigmatizacijo ali neupoštevanjem. **Želijo si, da bi jih odrasli poslušali in slišali.**
 - Praktični pristop k obravnavi medvrstinskih težav in stisk; opolnomočenje sovrstnikov za medsebojno pomoč.
 - Celostni pristop, ki vključuje učence, socialne delavce in učitelje, bi lahko bistveno izboljšal podporno okolje v šoli.
-

RAZPRAVA

#Predsedničinform #mirnosobivanje #NEnasilju #varnost

ODMOR

13.10–13.40

Ustvarjanje kulture mirnega sobivanja: forum o (ne)nasilju

Brdo pri Kranju, 15. maj 2024

#Predsedničinform #mirnosobivanje #NEnasilju #varnost

3. PANEL

Nasilje nad starejšimi: razmere v Sloveniji
in pristopi za uspešno preprečevanje in ukrepanje

#Predsedničinform #mirnosobivanje #NEnasilju #varnost

mag. Barbara Kobal Tomc

moderatorica 3. panela

dr. Dijana Možina Zupanc

namestnica varuha človekovih pravic Republike Slovenije

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

SPOŠTOVANJE STAREJŠIH IN NJIHOVIH PRAVIC

Kje smo (se) z(n)ašli?

- I. Erozija družbenih vrednot – individualizem – izgubljata se občutek za sočloveka in dolžnost poskrbeti za ranljive skupine.
 - II. Povečano število pobud in številni obiski Varuha človekovih pravic na terenu potrjujejo alarmantno stanje v institucionalnem varstvu (kritično pomanjkanje kadra, neustrezni standardi in normativi, manko sredstev, dotrajane ali neustrezne prostorske zmogljivosti, pomanjkljiva regulacija).
 - III. Neenak dostop do drugih oblik pomoči starejšim in nezadosten obseg le-teh (pomoč na domu, patronažna služba, paliativna oskrba, osebna asistenca, negovalne bolnišnice, oskrbovana stanovanja – premalo aktivnosti v smeri deinstitutionalizacije).
-

V kateri smeri so rešitve?

- I. Močna mreža deinstitutionalizacije in drugih oblik pomoči ter dobro delujoč sistem institucionalnega varstva – ustrezni in zadostni kadri, delovni pogoji ter financiranje. Odločitev države o višini sredstev je ključna. Učinkovit zakonodajni okvir ter mednarodna konvencija o starejših.
- II. Ozaveščanje in spodbujanje neustrezne, nedostojne ali celo nasilne obravnave – zaščititi žrtve, poenotiti protokole, sankcionirati povzročitelje. Prepoznavati znake nasilja – npr. zaupnik starejših. Naloga odločevalcev, izvajalcev in vseh pristojnih institucij.
- III. Krepitev družbene odgovornosti. Spoštovanje starejših je dolžnost vsakega posameznika.

Pravica do dostojnega in varnega življenja se nikoli ne postara!

Monika Ažman

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev
medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Vloga zdravstvene nege

- **Zdravstvo je najbolj splošen, dostopen in ne-stigmatizirajoč podsistem, v katerega vstopajo starejše osebe. Največ nasilja nad njimi zato lahko in moramo prepoznati prav na področju zdravstva.**
 - Znotraj zdravstva je pri prepoznavanju nasilja nad starejšimi **zdravstvena nega praviloma najbolj učinkovita**. Zakaj?
 - **Znanja in veščine, ki so sestavni del poklica:**
 - prepoznavanje fizičnih, psihološko-čustvenih, socialnih ... znakov nasilja;
 - kako pristopiti in se pogovoriti s starejšo osebo, ki je v stiski, ki preživlja nasilje;
 - nudenje podpore, usmerjanje v druge programe pomoči;
 - ocena ogroženosti (v zdravstvenem timu) in prijava nasilja.
-

Ključna so naslednja področja:

- **Patronažno varstvo**, ki ima posebno vlogo in možnost ukrepanja, saj neposredno (zaradi zdravstvenih razlogov) vstopa v družino in dom starejše osebe. Zaznava raznolike dejavnike tveganja ter znake nasilja.
 - **Primarni nivo zdravstva**, kamor vstopajo vsi starejši in kjer je, kljub ZPND in podzakonskim aktom, še premalo enotnega in učinkovitega ukrepanja.
 - **Socialni in socialnovarstveni zavodi**, kjer postane problematika nasilja nad starejšimi kompleksnejša, saj ob nasilju s strani svojcev zaznavamo tudi nasilje med pacienti / stanovalci in nasilje zaposlenih nad pacienti / stanovalci.
-

Kako lahko pomagamo?

- **Širjenje izkušenj in znanj** na področju prepoznavanja znakov nasilja nad starejšimi, zaupnega pogovora (tudi z dementno starejšo osebo), podpore, timske in multiprofesionalne obravnave ...
 - **Protokoli in smernice** za prepoznavanje in obravnavo nasilja nad starejšimi, ki so jih pripravili v Delovni skupini za nenasilje v zdravstveni in babiški negi (2000 – 2024).
 - **Nasilje NE! Priročnik** za obravnavo nasilja v zdravstvenih in socialnovarstvenih zavodih (2022). https://www.zbornica-zveza.si/wp-content/uploads/2023/09/NasiljeNE_prirocnik_pdf_2022.pdf
 - **Multiprofesionalno in medinstitucionalno sodelovanje** pri pripravi nacionalnih dokumentov in usposabljanj, ki je pri preprečevanju vseh vrst nasilja nujno.
-

Aktualni izzivi

- Pričeli smo s **pripravo navodil** za prepoznavanje in obravnavo nasilja nad starejšimi v **patronažnem varstvu**.
- Pripravili smo **programe izobraževanj na temo preprečevanja nasilja** za zaposlene v zdravstvenih in socialno-varstvenih zavodih (posredovali smo jih MZ, MSP in MDDSZ ...)
- **Pripravili bomo več dogodkov, na primer posvet v Državnem svetu, 9. 12. 2024** na temo nasilja nad ranljivimi skupinami žensk.
- V luči **spoštovanja dostojanstva starejših** bo Zbornica – Zveza še naprej **opozarjala na neprimerne prakse** (vdori politikov v bolnišnična ali DSO okolja, neprimerno izpostavljanje pacientov v medijih, obravnava starejših v luči starizma, slabo varovanje njihovih podatkov in zasebnosti ter druge oblike zlorab).
- Še naprej si bomo prizadevali za **ohranitev javnega zdravstva**.
- **Ne podpiramo trenutne stavke zdravnikov**, ki je porušila sorazmernost med zahtevami (stavkajočih) zdravnikov in potrebami pacientov, saj ljudem ni več omogočena pravica do zdravstvene obravnave. In prav starejši so tu med najbolj ogroženimi in ranljivimi.

Tatjana Milavec

Skupnost centrov za socialno delo Slovenije

Nasilje nad starejšimi skozi opažanja centrov za socialno delo – pot od prepoznavanja do ukrepanja

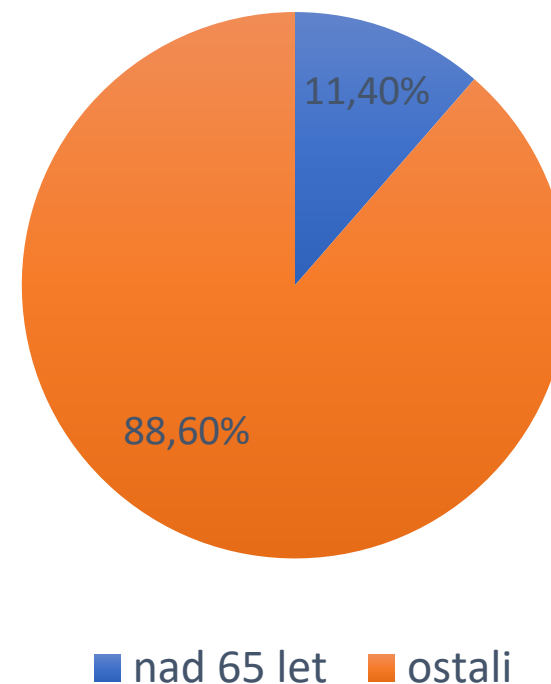
Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Stanje

- V obdobju od leta 2019 do 2023 so centri za socialno delo obravnavali **17.912** primerov nasilja v družini.
- Od tega je bilo **2.045 primerov obravnav žrtev nasilja starejših od 65 let**, kar predstavlja **11,4 odstotka vseh prijav**, ki so jih prejeli CSD.
- Število prijav nasilja nad starejšimi se je v letu 2023 glede na leto 2019 **zvišalo za 17,8 odstotka**.
- Podatki kažejo, da so v več kot **80 odstotkih žrtve nasilja ženske**.

Delež obravnav nasilja v družini na CSD (2019-2023)

Izzivi

- **Sistem ne zagotavlja ustrezne zaščite** za žrtve, ki same **ne zmorejo samozaščite**.
 - **Ni zagotovljenih in financiranih kriznih namestitev za starejše**, tako za žrtve nasilja, kot tudi za povzročitelje nasilja.
 - **Obveznost doplačila zavezancev za stroške institucionalnega varstva**.
 - Starejši **zaradi** različnih **omejitev ne morejo učinkovito zastopati svojih pravic in koristi** na sodišču.
 - **Dolgotrajni postopki** postavitve pod skrbništvo.
 - **Pomanjkanje** usposobljenega **kadra** za oskrbo in nego.
 - **Pomanjkanje sodnih epilogov pri prijavah nasilja** nad starejšimi predstavlja sistemski izziv, ki vpliva na pravičnost in njihovo zaščito.
 - Zaradi **nizkih pokojnin** večina starejših ljudi živi v revščini, kar predstavlja **dodatno tveganje**, da postanejo žrtve nasilja.
 - **Nimamo zagotovljene podpore oskrbovalcem**, ki nudijo oskrbo, pomoč in podporo svojim staršem, partnerjem...
 - **Kadrovske krepitve** na področju izvajanja nalog preprečevanja nasilja v družini, nudenja pomoči in podpore, tako v javnih zavodih, kot tudi v NVO ter zagotovljen stalen vir financiranja.
 - **V sistemu ni zagotovljenega enotnega informacijskega sistema** za obdelavo podatkov, ki bi bil podlaga za pripravo učinkovitih strategij in ukrepov na področju preprečevanja nasilja nad starejšimi. Na CSD se evidence še vedno vodijo ročno.
-

Predlogi

- Vzpostavitev **mehanizma za zaščito žrtev nasilja**, ki ne zmorejo samozaščite.
 - Vzpostavitev **kriznih namestitev**.
 - **Finančna podpora** za institucionalno oskrbo.
 - Starejšim osebam je potrebno **zagotoviti** njim **prilagojene oblike in vire pomoči**.
 - Zagotovitev **dostopnosti** do storitev.
 - **Pospešitev postopkov** postavitve pod skrbništvo.
 - Učinkovito **zastopanje pravic na sodišču**.
 - Vzpostavitev **zagovorništva za starejše**.
 - **Izobraževanja in usposabljanja**.
 - Izobraževanja in **podpora oskrbovalcem**, ki skrbijo za svoje družinske člane.
 - **Krepitev kadrovskih zmogljivosti**.
 - **Ozaveščanje in izobraževanje javnosti**.
 - Uvedba **enotnega informacijskega sistema**.
 - Razvijanje, izvajanje in financiranje **preventivnih programov**.
-

PREDSEDNIČIN FORUM

Martina Horvat

Nacionalni inštitut za javno zdravje

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Patronažno zdravstveno varstvo in obravnava nasilja nad starejšimi

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Patronažno zdravstveno varstvo

OD SKRBSTVENE SESTRE DO SKRBSTVENE PATRONAŽNE MEDICINSKE SESTRE

...in potem ljudem, potrebiti so obiski po hišah, sestra mora biti vsestranska, razumeti mora eno in drugo stvar - razumeti mora pristoitvke, bolne, tuči duševni občutki, kakšne smetne za njegovo zdravljenje...

posvečati se človeku, delo je sreča in sreča je delo

...da dar pridem v hišo ne smem takoj kot onkraj upravitelj, kaj je v vsem otrokem enobne. Ipa se mora pogovoriti, tudi o kuzje reji, ta je to potrebno...

...ker se nisem slišal, delala za natrije za dovolj hitro, vendar so me ljudje radi pozdravljali, rekli kva...

...vendar bi bil zvečer tako je v duši nekaj eni, slišati zvečer v noči, potrebiti so svet, uredu pa morda pa ne...

...vendar bi bil zvečer tako je v duši nekaj eni, slišati zvečer v noči, potrebiti so svet, uredu pa morda pa ne...

Patronažne medicinske sestre smo pri skbi za zdrave populacije in pomoč ljudem nepogreljivo. Vključujemo se v družbo in ogledujemo ter skrbimo zanje skozi vsa življenjska obdobja.

Medicinske sestre delujemo za družino v času zdravljenja bolne osebe v vseh okoljih, kjer družina želi, delamo preprečevanje, vzdrževanje in skrb za družinske članke. Medicinske sestre delujemo zdravstveno nega bolnih, postopoma se da delo za posameznika po potrebi nadaljuje v bolnišnici, s prejemajo družine, ko se postopoma od umirajočega družinskega člana in ji pomagamo v obdobju žalovanja.

...delo se človek utrjuje in raste

človek živi za družbo, za svoj narod in samega sebe

...in organizacijski

...in organizacijski

105 let tradicije

845/ 2500/ 1.180.500

Patronažne medicinske sestre so družinske medicinske sestre

Skrbijo za ljudi v vseh življenjskih obdobjih in v vseh življenjskih okoljih

- Delež obravnav, ki jih opravijo pri prebivalcih, starejših od 70 let, predstavlja skoraj tri četrtine vseh prvih kurativnih obiskov, v okviru katerih zagotavljajo kontinuirano zdravstveno obravnavo pacienta in podporo svojcem ter bližnjim, ki se vključujejo v skrb za starejše.
 - Večina starejših živi na svojih domovih. Preobremenjenost neformalnih oskrbovalcev je lahko dejavnik tveganja za nasilje (nehoteno ali hoteno) nad starejšimi.
 - Patronažne medicinske sestre so koordinatorke vseh oblik pomoči na domu ter vez med posameznikom in njegovim osebnim zdravnikom.
 - Zaradi številnih neznank, povezanih z uvedbo Zakona o dolgotrajni oskrbi, so izvajalci patronažnega zdravstvenega varstva zelo zaskrbljeni predvsem zato, ker jih je zakon v celoti prezrl.
-

- Način dela patronažnim medicinskim sestram omogoča, da vidijo in zaznajo več od tega, kar je očitno, ter prej kot drugi zdravstveni delavci prepoznajo znake nasilja v družini, ki so pogosto nevidni in prikriti.
 - Pri svojem delu sledijo Strokovnim smernicam za obravnavo nasilja v družini pri opravljanju zdravstvene dejavnosti ter Priporočilom za obravnavo nasilja nad starejšimi v družini.
 - Pri načrtovanju ukrepov morajo ves čas ravnati na način, da si ne zaprejo vrat v družino, saj s tem žrtvi nasilja ne glede na starost, ne morejo več pomagati in ostane prepuščena sama sebi.
 - Patronažne medicinske sestre imajo možnost neposredne prijave nasilja skladno z Zakonom o preprečevanju nasilja v družini, vendar se pogosteje povežejo s sodelavci v zdravstvenem zavodu, z osebnim zdravnikom starejše osebe ter s Centri za socialno delo.
-

Zaključek

- Dosledno vključevanje izvajalcev patronažnega zdravstvenega varstva v multidisciplinarne time za obravnavo nasilja v družini in okrepitev sodelovanja in povezovanja med patronažnimi službami in Centri za socialno delo.
 - Poenotenje pogojev, organizacije in načina dela patronažne službe, kar bi omogočilo enak dostop do storitev patronažnega zdravstvenega varstva in zmanjšalo neenakosti do zdravja.
 - Izobraževanje s področja obravnave nasilja v družini mora postati del izobraževanj v okviru vseživljenjskega učenja izvajalcev patronažnega zdravstvenega varstva.
 - Zagotoviti se mora redno izvajanje supervizije za vse izvajalce patronažnega zdravstvenega varstva.
 - Vzpostavljena mora biti učinkovita komunikacija, sistematično povezovanje z drugimi izvajalci in pravočasna izmenjava informacij med vsemi izvajalci, ki se vključujejo v obravnavo posameznika in družine.
 - Koordinacijo vseh oblik pomoči na domu bi patronažne medicinske sestre lahko prevzele tudi v okviru izvajanja dolgotrajne oskrbe.
-

»Samo skupaj lahko naredimo okolje, v katerem smo se rodili, v katerem odraščamo, živimo, delamo, ustvarjamo in se staramo, prijaznejše in boljše.«

(Neenakosti v zdravju v Sloveniji, 2011)

dr. Zvezdan Pirtošek

Nevrološka klinika Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Zloraba in nasilje nad osebam z demenco

.

JE TO PROBLEM, VREDEN POZORNOSTI?

Je demenca problem?

- Slovenija danes: 45.000 ljudi z demenco
- 2050: okoli 90.000
- ob vsakem bolniku sta z boleznijo prizadeta še 1-2 skrbnika - 2050 bo 200.000 ljudi posredno ali neposredno prizadetih zaradi demence

Je nasilje nad osebami z demenco problem?

- stopnje zlorabe pri osebah z demenco do 78,4% v skupnosti in do 78,3% v institucionalnih okoljih
 - stopnje zlorabe pri splošni starejši populaciji do 27,5%
-

TVEGANJA ZA ZLORABO LAHKO PREDVIDIMO

A. Značilnosti bolnika

- kognitivna okvara
- vedenjske / psihiatrične motnje
- funkcionalna okvara
- fizično zdravje
- starost

B. Značilnosti negovalca

- psihološke težave in duševne bolezni
- breme negovanja
- neuspešne strategija spoprijemanja
- starost negovalca

C. Odnos med negovalcem in oskrbovancem

- predhodni odnos
- trenutni odnos
- sorodstveni odnosi

D. Kontekst oskrbe

- družbena podpora
- bivalne razmere

TVEGANJA ZA ZLORABO LAHKO ZMANJŠAMO

A. Z boljšo prakso

- imeti visoko stopnjo zavedanja o možnih zlorabah
- rutinsko vprašati o zlorabah
- ob poročilu informatorjev preverjati veljavnost
- upoštevati tudi stopnjo in obliko bolezni
- vzpostaviti učinkovite protokole za posredovanje: posredni posegi boljši kot neposredni
- ko se vstopi v krog zlorabe, zloraba postane navada

B. Z bolj kvalitetnimi raziskavami

- (pre)malo raziskav, večji in bolj reprezentativni vzorci, prospektivne in longitudinalne raziskave
- preseči en sam skupni teoretični model, upoštevati specifičnosti konteksta in oseb z demenco

C. Z iskreno politično voljo

- politična prioriteta: vpostaviti družbene norme, ki ne tolerirajo nasilja nad ranljivimi skupinami
- izobraževalni programi, vključenost v kurikulum medicinskih, zdravstvenih, socialnih in pravnih ved
- sistemsko zmanjševati breme oskrbe
- prijavljanje zlorab obvezno
- nadzor in regulacija institucij
- ob ustrezni zakonodaji in sistemskih rešitvah tudi ustrezna kaznovalna politika

D. Z etično občutljivostjo humane družbe

- grob poseg v človekovo dostojanstvo in kršitev temeljnih človekovih pravic

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

POSTANIMO MI NJIHOV OBRAZ IN GLAS – TO BO NAŠ GLAS ZA BOLJ HUMANO IN SOČUTNO DRUŽBO ...

1967

1996

1997

1998

1999

2000

William Utermohlen

Katja Zabukovec Kerin
Društvo za nenasilno komunikacijo

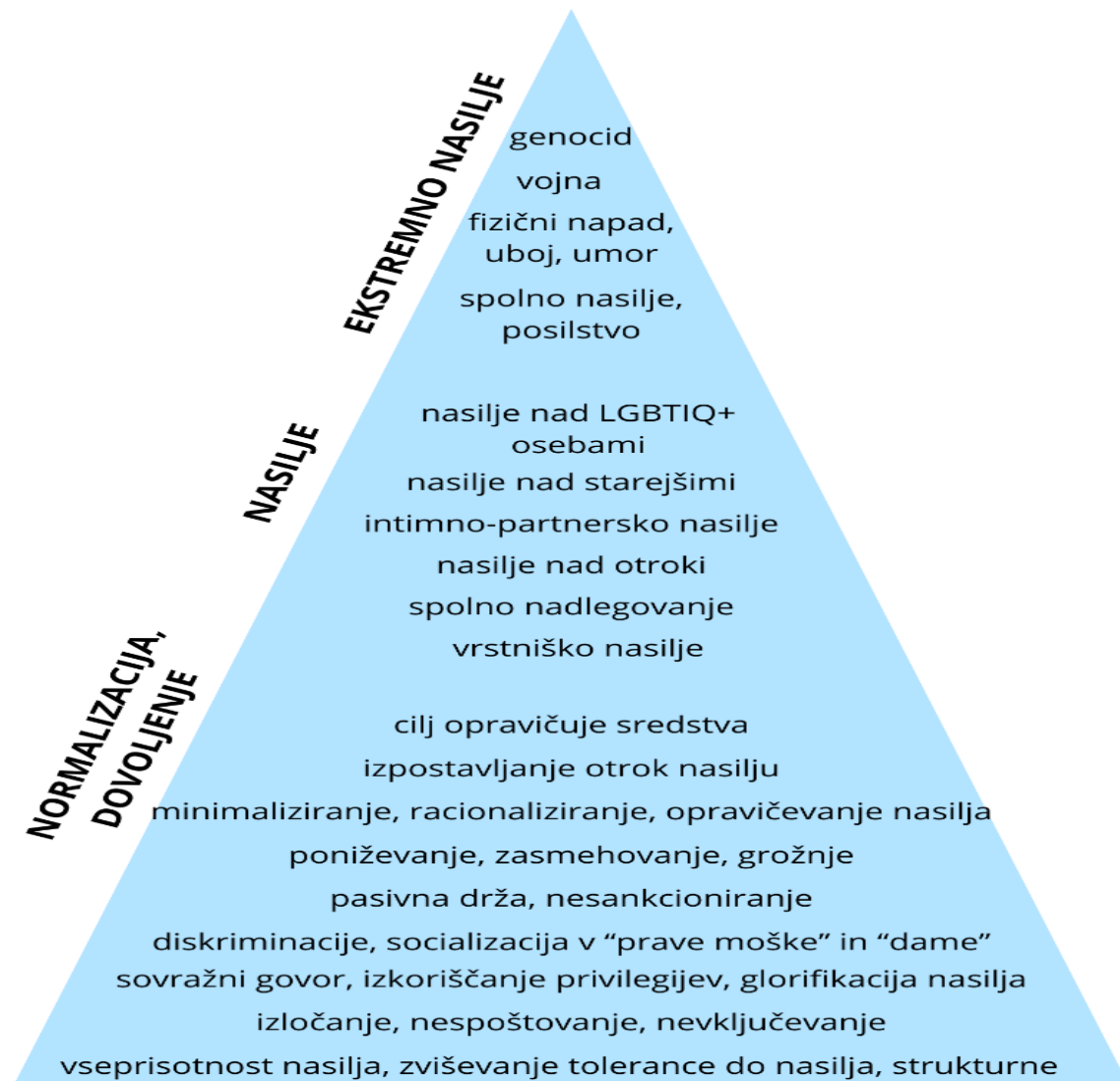
Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Celostni pogled na nasilje in njegovo preprečevanje

Kje smo in kaj potrebujemo?

Predlogi priorit

- sistematična preventiva
- modeliranje nenasilnega reševanja težav, učenje nenasilja v VIZ
- dosledna in učinkovita zaščita otrok in mladih pred vrstniškim nasiljem
- krepitev programov in institucij za delo z otroki in mladimi
- podpora družinam za vzgojo in odnose brez nasilja
- koordinirano, na žrtev osredotočeno sodelovanje vseh akterjev za ustavljanje nasilja
- ustrezna zaščita in pomoč za žrtve nasilja
- kadrovske okrepitve, dodatno usposabljanje, supervizija, primerni pogoji za delo
- preprečevanje sekundarne viktimizacije na vseh institucijah
- vsebinska in krajevna širitev programov za delo s povzročitelji_cami
- prilagajanje potrebam starajoče se družbe
- okrepitev skupnostnih oblik pomoči, dostopni DSO

Zaveza ničelni toleranci do brezbržnosti do nasilja, enakosti in spoštovanju.

RAZPRAVA

#Predsedničinform #mirnosobivanje #NEnasilju #varnost

mag. Tatjana Bobnar

svetovalka predsednice Republike Slovenije za človekovo varnost

SKLEPNA RAZPRAVA in SINTEZA: dr. Aleš Bučar Ručman

#Predsedničinformum #mirnosobivanje #NEnasilju #varnost

Generalno priporočilo št. 1

Vzpostavitev sistema preprečevanja nasilja in pomoč žrtvam

*Potrebno je nemudoma **pričeti s sistematičnim in koordiniranim medinstitucionalnim sodelovanjem ključnih institucij**, ki bodo na osnovi ugotovitev raziskovalcev in strokovnjakov oblikovali in implementirali učinkovite preventivne programe, ocenili pomanjkljivosti v obstoječih ukrepih in jih nadgradili.*

*Oblikovati je potrebno **specializirano državno telo**, ki bo oblikovalo konkretne smernice in priporočila za oblikovanje politik in ukrepov za sistemsko ukrepanje na področju:*

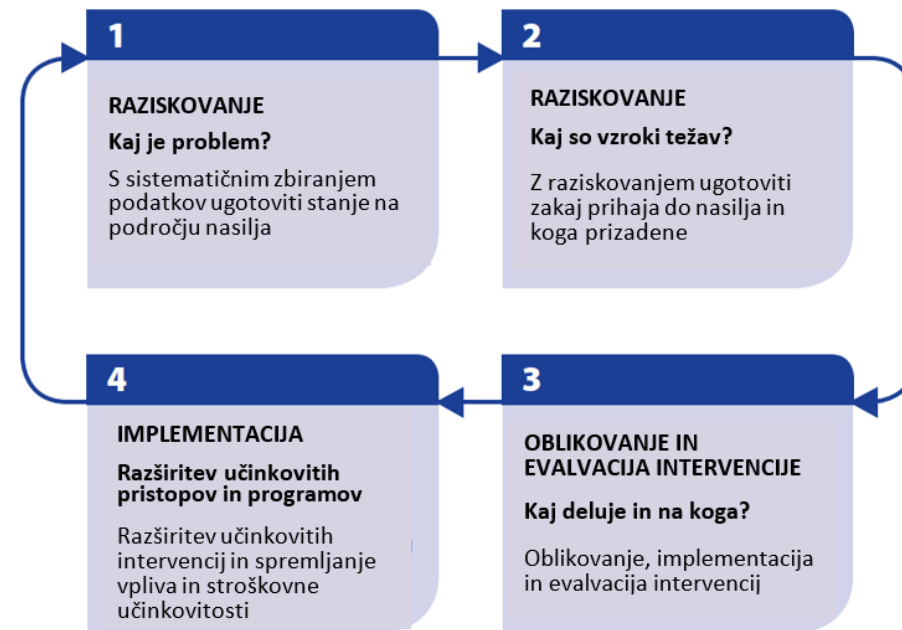
- 1) preprečevanja nasilja;*
 - 2) ukrepanja in pomoči ob primerih nasilja (zaščita in pomoč žrtvam in drugim udeležencem, svojcem, učinkovita obravnava povzročiteljev nasilja).*
-

Generalno priporočilo št. 2

Ugotovitev realne slike na področju kritičnih oblik nasilja

*Potrebno je **pričeti s sistematičnim empiričnim raziskovanjem različnih oblik nasilja**, med katerimi so prioritete: medvrstniško nasilje, nasilje v družini in nasilje nad starejšimi ter drugimi ranljivimi skupinami, ob tem pa ne pozabimo na nasilje na delovnem mestu.*

To priporočilo sledi smernicam WHO, ki jasno določajo, da je potrebno za uspešno ukrepanje na področju nasilja najprej sistematično zbrati podatke o nasilju, nato ugotoviti vzroke, oblikovati rešitve, ukrepe in preventivne programe, ki jih je na koncu potrebno evalvirati.

Generalno priporočilo št. 3

Vzpostavitev sistema stalnega izobraževanja in podpore

*Potrebno je zagotoviti **konstantno usposabljanje zaposlenih, ki so v stiku s potencialnimi in dejanskimi žrtvami**. To vključuje vzgojitelje, učitelje, strokovne delavce v vrtcih in šolah, vodstva vrtcev in šol, socialne delavce, policiste, zdravstveno osebje, tožilce, sodnike itd.*

*Poseben poudarek je na usposabljanjih **prvih posredovalcev**, ki morajo kot prioriteto svojega delovanja postaviti zaščito žrtev nasilja.*

*Dodatna usposabljanja je potrebno zagotoviti za **starše, družine, otroke in mladostnike**, ki jih je potrebno ozavestiti o pasteh, dejavniki tveganja, oblikah pomoči.*

Usposabljanja morajo preseči sporadične ukrepe, enkratne delavnice in biti del celostnega pristopa ozaveščanja, preprečevanja in ukrepanja zoper nasilje.

Generalno priporočilo št. 4

Družbena delegitimacija nasilja in podpora žrtvam

Ključnega pomena je izgradnja negativnega odnosa družbe do nasilja, kjer ima pomembno vlogo vsak med nami, posebno vlogo in odgovornost pri tem pa imajo mnenjski voditelji, nosilci družbenopolitične moči in tisti, ki predstavljajo glas v javnosti ter mediji.

Pomembno je, da o nasilju spregovorimo, o njem ozaveščamo, do njega zavzamemo jasno odklonilno držo, ga ne opravičujemo, ne relativiziramo in ne legitimiramo. Na drugi strani je ključno, da žrtve podpremo, razumemo in ne obsojamo.

Nataša Pirc Musar
predsednica Republike Slovenije

ZAKLJUČEK FORUMA

Hvala za udeležbo in konstruktivno razpravo.